

16 Februari

Het is begonnen op de verjaardag van Pluis.

Ze werd zeven.

Ik voelde me die dag niet lekker en bleef thuis in bed. Eigenlijk voelde ik me de hele week al ruk.

Het was een donderdag, dus Pluis had een lange dag. Om drie uur haalde ik haar op van school, zodat ze niet naar de opvang hoefde. Ze was heel blij me te zien.

Ik zei tegen haar dat we iets leuks gingen doen omdat ze jarig was, en dat zij mocht kiezen wat.

Ze wilde naar het graf van mama. Bloemen brengen.

HALLO PLUIS, ik bedoelde IETS LEUKS !

Ik werd misselijk bij het idee alleen al, maar liet niks merken. Het was háár verjaardag en ze wilde het echt, dat zag je aan haar ogen.

We gingen met de bus, want het graf van mijn moeder is niet dichtbij. Gelukkig.

We kochten rozen. Rode. Moest van Pluis.

Er stond veel onkruid op het graf. Blijkbaar was het lange tijd door niemand bezocht.

We maakten het samen een beetje netjes en ik zette de bloemen in een vaas. Toen we weg wilden gaan, zei Pluis :

‘Dag lieve mama, ik ben blij dat je mijn moeder bent.’

En toen gebeurde er iets raars. Ik kreeg zo’n wee gevoel in mijn maag en mijn hele lichaam werd slap. Ik vroeg: ‘Wat bedoel je daarmee?’

En Pluis zei: ‘Als zij mijn moeder niet was geweest, dan bestond ik niet.’

Ik dacht nog : ‘Zeker Midas Dekkers gelezen.’

En daarna liep alles door elkaar.

Het was een soort kortsluiting in mijn hoofd. Een elektrische ontlading. Ik zag lichtflitsen en

ik kon niet meer denken.

En niet meer praten.

En eigenlijk ook niet lopen. Pluis vertelde later dat ze me het hele eind tot de bus mee moest trekken.

Toen we thuishkwamen, was tante Marjan er.

Ik ging naar bed.

We dachten allemaal dat ik migraine had.

17

Februari

Ze sprong voor de trein.

Mijn moeder.

En ik had voornamelijk medelijden met de schoonmakers van de NS die haar onder de locomotief vandaan moesten krabben.

Zondagmorgen 29 augustus, einde van de zomer. Het was prachtig, zonnig weer, de deuren naar de tuin stonden open. Ik was mijn boeken aan het kaften. Oma hielp me. Ze paste op mij en op Pluis, die toen twee jaar was. Mijn vader was voor de zoveelste keer met spoed naar Vogelenzang geroepen. Ik maakte me nergens druk om. Had ontzettend veel zin in mijn nieuwe school.

Toen mijn vader thuis kwam, wist ik meteen dat ons leven definitief was veranderd. Ook Pluis wist het. Ze onderbrak haar spel met de knuffels; liep heel rustig naar papa toe en pakte zijn hand. Mijn vader liet zich op de bank zakken. Zo zag het er echt uit, hij zakte als een pudding op de bank. De moedeloosheid droop van zijn schouders. Ik had er helemaal geen zin in. Geen zin om mijn goede humeur te laten verstoren. Ik ging gewoon door met kaften; oma gelukkig ook. Ik hoopte tegen beter weten in, dat de bui wel weer over zou waaien. Maar toen zei Pluis:

‘Alles niks, papa?’

Vanaf de tijd dat ze kon praten, gaf Pluis met die woorden altijd aan wanneer het haar allemaal ‘teveel’ werd; als ze te moe was om nog uit haar ogen te kijken en te weten wat ze wou. Als je dan aan haar vroeg of ze een flesje wilde of een boterhammetje, antwoordde ze boos: ‘Alles niks!’ En dan wist je dat je haar zo snel mogelijk in haar bedje moest zien te krijgen.

Mijn vader zat een tijd lang een beetje stompzinig met zijn hoofd te knikken en zei toen :

‘Alles niks, Pluis.’

Dat betekende dat mijn moeder dood was.

Dood.

Afgelopen.

Einde verhaal.

Nooit meer een moeder.

Alles niks.

Ik ging door met kaften, maar oma deed niet meer mee.

Papa kwam aan tafel zitten en bracht ons op de hoogte van de onsmakelijke details.

Dat vond ik behoorlijk stom van hem, omdat Pluis erbij was, die hem met grote ogen aan zat te kijken.

Ze hoorde alles en hoewel ze pas twee jaar oud was en het misschien niet helemaal begreep, sloeg ze alle informatie op in zichzelf. Al die stomme klote-details. *Waar*, (Vogelenzang, vlakbij het terrein van het P.Z., waar mijn moeder sinds anderhalf jaar in een therapeutische gemeenschap woonde. Mijn tante zegt dat ze dat expres doen. Psychiatrische ziekenhuizen bouwen langs een spoorlijn.), *hoe laat* (8.50 uur, de trein van Haarlem naar Leiden), *en hoeveel vertraging het had opgeleverd* (anderhalf uur).

Om mijn vader de mond te snoeren zei ik dat van die schoonmakers. Dat mijn medelijden vooral naar hen uitging. In bedekte termen, vanwege Pluis. (Ik wist toen nog niet van het gevaar van de psychiater, en van de twee soorten niet-normaal.)

Mijn vader stond op en gaf me een keiharde klap in mijn gezicht.

Daar heeft-ie tot op de dag van vandaag spijt van.

Mij kon het niet schelen.

Ik hoorde een knal, maar ik voelde niks.

Mijn oma begon te schreeuwen en mijn vader begon te huilen, en mijn zusje en ik gingen boven tv kijken. Nickelodeon of zo. Iets stompzinigs. Met het geluid uit.

Ik snapte heel goed, dat die klap in mijn gezicht eigenlijk voor mijn moeder bedoeld was.

Salve Regina in F mineur. Met Andreas Scholl.

Zo'n countertenor klinkt vrij kaal. Strak en kaal. Wel mooi eigenlijk. Maar een beetje doods, zonder die natuurlijke vibratie, die een vrouwenstem heeft.

18

Februari

Het was geen migraine.

En het ging ook niet over.

Dat wil zeggen: de hoofdpijn verdween, maar de rest niet.

Het leek op een heel forse griep. Zo een waarbij je door je benen zakt van de koorts, maar dan zonder koorts. Ik kon helemaal niks. Niet eens opstaan uit mijn bed om te douchen. Ik had spierpijn in mijn hele lijf, en ik wilde alleen maar slapen.

Op vrijdagmiddag liet mijn vader de huisarts komen. (Met spoed.) Die zei dat ik waarschijnlijk oververmoeid was, en raadde mijn vader aan, mij vooral niet te forceren.

Maar oververmoeidheid was het ook niet, want al dat slapen helpt geen moer.

Als ik niet slaap, lig ik meestal toch op mijn bed. Een beetje naar het plafond te staren. Ik heb geen zin om te gamen of om een boek te lezen. Ik kan op de één of andere manier mijn aandacht er niet bij houden. Soms loop ik een rondje door het huis. Ik probeer nergens over na te denken. En sinds Het Ultimatum schrijf ik DAGELIJKS in mijn schrift en luister BIJNA DAGELIJKS naar die klassieke zeur en treur muziek van mijn pa.

Die Pergolesi is overigens redelijk te verdragen. Helpt heel goed om niet na te denken.

(Nadenken in die zin, dat je helemaal gek wordt van je eigen gedachten.)

Gek, dat iets wél geluid is, maar toch rust.

Februari

Van de begrafenis herinner ik me niet veel. Behalve dan dat ik ruzie kreeg met mijn vader omdat ik er niet naar toe wilde. Het was op een donderdag, die midden in de week van het brugklaskamp viel. Dat wilde ik persé niet voor **HAAR** opzij zetten. Ze had al genoeg dingen verpest in mijn leven.

Ik ging uiteindelijk natuurlijk wel. Tante Marjan had me overgehaald.

‘Doe het dan voor ons, Bou! Wij kunnen je op zo’n moeilijke dag niet missen.’

‘Welke ons?’ vroeg ik kwaad.

‘Je vader, oma, Doortje en ik bijvoorbeeld.’

Pluis en oma. Ik kon ze niet in de steek laten. Voor hen moest ik aanwezig zijn.

(Lichamelijk aanwezig.)

Mijn vader kwam me die donderdag heel vroeg ophalen van het brugpieperkamp in Den Bosch, samen met Pluis en tante Marjan. Hij had me gevraagd of ik nog iets wilde zeggen bij de begrafenis. Dat wilde ik wel. Ik moest het hem van te voren laten lezen. Dus dat deed ik in de auto. Marjan reed, Pluis en ik zaten achterin en papa las mijn tekst. Ik weet hem nog ongeveer uit mijn hoofd.

Mam,

Goed dat je dood bent.

Ik heb er eerlijk gezegd vaak op gehoopt, maar nu het zo ver is, valt het allemaal toch een beetje tegen.

*De grote vraag die mij bezighoudt, is: **Waarom nu?***

Waarom niet een paar jaar geleden, toen Pluis een baby was van twee maanden oud, en jij van de ene op de ander dag verdween. Weet je nog? Je had geen briefje achtergelaten, niks. Alleen Pluis, in haar bedje, schreeuwend van de honger.

Papa, oma, tante Marjan en de politie hebben weken lang naar je gezocht. Iedereen was radeloos.

En toen je eindelijk opdook, (echt mam, je zag eruit als een halfdood schaap en je rook precies zo), dachten we allemaal:

‘Daar gaan we weer.’

Hadden we je toen maar meteen een spuitje gegeven.

Dan zat ik nu vrolijk bij mijn nieuwe klasgenoten feest te vieren in Den Bosch.

Tabé mam,

Ik hoop dat dit de laatste keer was, dat je ons hebt lastiggevallen.

Ik moet echt heel erg boos geweest zijn.

Mijn vader zuchtte diep, vouwde mijn toespraak bedachtzaam op en zei toen met een stem, die klonk alsof ie de hele week niet had geslapen:

‘Oké Bou. You made your point. Maar doe me een lol, en lees het niet voor, straks. Want daar krijg je later spijt van, geloof me.’

Ik weet niet of ik hem geloofde.

Maar ik had al een klein beetje spijt. Vanwege hem. En die afgezakte schouders.

Van de bijeenkomst in de aula op de begraafplaats weet ik niks meer. Ik weet niet wie er gesproken hebben of wat er gezegd werd. Ik herinner me de muziek niet en gek genoeg weet ik niet eens meer of Pluis er wel bij was.

Ik weet alleen dat oma verschrikkelijk moest huilen. Zonder geluid en aan één stuk door. Ik heb daar nog steeds nachtmerries over:

Ik ben alleen thuis. Er wordt gebeld. Ik doe open. Oma staat huilend voor de deur. Ik laat haar binnen en ga een kopje thee voor haar zetten, probeer een gesprek met haar aan te knopen, vraag wat er is en zo, maar ze zegt niks, ze blijft maar huilen en de tranen vormen een plas aan haar voeten, die steeds groter en groter wordt. Ik haal teiltjes en bakken en pannen voor haar, die ze allemaal vol huilt en ik raak in paniek, want de hele vloer staat inmiddels blank en straks krijgen we nog kortsluiting. Ten einde raad vraag ik oma of ze buiten verder wil huilen, omdat ik niet weet hoe ik om moet gaan met wateroverlast. Oma doet meteen wat ik vraag, ze gaat naar buiten, waar het inmiddels stikdonker is geworden en stortregent. Ik probeer me van de tranen te ontdoen met bezems en dweilen en van alles. Ik voel me afschuwelijk omdat ik mijn oma het noodweer in heb gestuurd. Als al het water eindelijk weg is, blijkt de houten vloer helemaal aangevreten door de zoute tranen van oma. Er zitten gaten in en hij brokkelt langzaam af.

Na afloop van de begrafenis werd ik met de taxi teruggebracht naar Den Bosch.

Maar dat had geen zin meer.

Ik ben rechtstreeks naar de slaapzaal gelopen en in mijn bed gaan liggen met al mijn kleren nog aan. (Schoenen incl.) Ik kwam er pas weer uit toen we vrijdagavond met de bussen van Alpha Tours werden opgehaald.

Pergolesi, Stabat Mater. Geef mij die countertenor maar met zijn dooie, kale, emotieloze stem.